

Co přináší
měsíc

H. P. Lovecraft

CO PŘINÁŠÍ MĚSÍC

WWW.LIBRARY.CZ

HOWARD PHILLIPS LOVECRAFT

Překlad: Martin Doucha

Obsah

Co přináší měsíc	1
Kniha	3
Azathoth	7
Bílá loď	9

Co přináší měsíc

Nesnáším měsíc — bojím se ho — neb když někdy svítí na určité důvěrně známé a milované scénérie, mění je v neznámé a ohavné.

Bylo přízračné léto, když měsíc svítíl na starou zahradu, kterou jsem se toulal; bylo přízračné léto omamných květin a dusných moří zeleně vyvolávajících divoké a mnohobarevné sny. A jak jsem kráčel podél mělkého křišťalového potoka, všiml jsem si nezvyklých vlnek mihotajících se žlutým světlem, jako by ty poklidné vody něco přitahovalo nepřemožitelnými proudy k podivným oceánům mimo náš svět. Tiché a třpytivé, zářící a zlověstné, ony měsícem prokleté vody uháněly nevím kam; zatímco se v opojném nočním větru třepotaly lotosové květy z obrostlých břehů a jeden po druhém beznadějně padaly do potoka, hrozivě odvířily pod klenutý vyřezávaný most a zíraly ven se zlověstnou odevzdaností klidných mrtvých tváří.

A jak jsem utíkal podél břehu zadupáváje spící květiny lhostejnými nohama a tuze hnán k nepřítčetnosti strachem z neznáma a vábením těch mrtvých tváří, zjistil jsem, že zahrada pod oním měsícem nemá konce; neb kde za dne stávaly zdi, rozprostírala se teď jen další zátiší stromů a cest, květin a keřů, kamenných bůžků a pagod, a zákrutů žlutě ozářeného potoka mezi travnatými břehy a pod groteskními mosty z mramoru. A rty mrtvých lotosových tváří smutně šeptaly, kázaly mi následovat, a já nezastavil své kroky, dokud se potok nestal řekou a nespojil se uprostřed mokřin vlnících se rákosem a pláží třpytivého písku s pobřežím obrovského bezejmenného moře.

Nenávistný měsíc svítíl na ono moře a nad jeho bezhlasy vlnami se množily podivné vůně. A když jsem v něm uviděl mizet lotosové tváře, toužil jsem po sítích, abych je mohl zachytit a dozvědět se od nich tajemství, která měsíc vnesl do noci. Když se však měsíc přesunul na západ a klidný odliv ustoupil z mrzutého břehu, uviděl jsem v tom světle staré věže, jež vlny téměř odhalily, a bílé sloupy ověncené trsy zelených řas. A s vědomím, že do tohoto zatopeného místa přišli všichni mrtví, jsem se zachvěl a již jsem více nechtěl mluvit s lotosovými tvářemi.

Přesto, když jsem v dáli nad mořem zahlédl černého kondora

2 Co přináší měsíc

sestupovat z nebe, aby si odpočal na rozlehlém útesu, s radostí bych ho zpovídal a zeptal se ho na ty, které jsem znal, když byli naživu. Na to bych se ho zeptal, kdyby nebyl tak daleko, jenže byl velmi daleko a zcela se ztratil z očí, když se přiblížil k tomu obřímu útesu.

Tak jsem sledoval odliv pod klesajícím měsícem a viděl třpyt věžiček, věží a střech onoho mrtvého crčícího města. A zatímco jsem se díval, můj nos se pokoušel uzavřít před vůně přebíjejícím puchem mrtvých celého světa; neb věru, na tomto odtrženém a zapomenutém místě se shromáždilo veškeré maso ze hřbitovů, aby je ohlodávali a hltali tuční mořští červi.

Nad těmito hrůzami se nyní měsíc skláněl velmi nízko, tuční červi z moře však ke krmení měsíc nepotřebují. A zatímco jsem sledoval vlny prozrazující svjení červů pode mnou, pocítil jsem další zamrazení z dále, kam slétl onen kondor, jako by mé tělo vycítilo nestvůru, kterou ještě nepostřehl můj zrak.

Vskutku se mé tělo nechvělo bez příčiny, neb když jsem pohlédl vpřed, uviděl jsem, jak nízko klesl odliv a odhalil tak mnohem více onoho obřího útesu, jehož vrcholek jsem viděl dříve. A když jsem zjistil, že ten útes byl jen černou čedičovou korunou strašlivé modly, jejíž obludné čelo se teď objevilo v šeru měsíčního svitu a jejíž odporná kopyta musejí trčet v pekelném bahně několik mil pod hladinou, ječel jsem a ječel, aby se ta potopená hlava nevynořila nad hladinu a nepodívala se na mne svýma vodou skrytýma očima, až se vytratí ten proradný a chlípny žlutý měsíc.

A abych té neúnavné věci unikl, vrhl jsem se s potěšením a bez váhání do oné smrduté mělčiny, kde tuční mořští červi obklopeni zarostlými zdmi a zatopenými ulicemi hodují na mrtvých celého světa.

Kniha

Mé vzpomínky jsou velmi zmatené. Mám dokonce velké pochyby, kde vlastně začínají; neb chvílemi cítím úděsné přehlídky let táhnoucích se za mnou, jindy se zase zdá, jako by nynější okamžik byl osamoceným bodem v šedém beztvarém nekonečnu. Nejsem si jist, ani jak sděluji tuto zprávu. Sice vím, že mluvím, ale mám neurčitý pocit, že aby se má slova dostala tam, kde jsou mí posluchači, bude třeba nějaký podivný a zřejmě strašlivý přenos. I má totožnost je nepochopitelně mlhavá. Patrně jsem utrpěl těžký šok — zřejmě z nějakého naprosto strašlivého důsledku mého koloběhu jedinečných, neuvěřitelných zážitků.

Koloběh mých zážitků samozřejmě vyvěrá z té červy prožrané knihy. Pamatuji si, jak jsem ji našel — v temně osvětleném krámě poblíž černé mastné řeky, kde se neustále svíjí mlhy. Byl to velmi starý krám a regály vysoké až po strop plné tlejících svazků se táhly donekonečna skrze výklenky a vnitřní místnosti bez oken. Navíc se ohromné neforemné haldy knih válely po zemi a v chatrných koších; a tu věc jsem našel na jedné z těch hald. Její název jsem se nedozvěděl, protože úvodní stránky byly vytržené; ale ležela otevřená skoro na konci a zahlédl jsem v ní něco, z čeho mi běhal mráz po zádech.

Byl to recept — takový seznam, co je třeba říci a udělat — ve kterém jsem ihned poznal něco temného a zakázaného; něco, o čem jsem již dříve četl ve zdrženlivých rukopisech plných smíšeného zděšení a fascinace z pera těch podivínských starodávných badatelů, kteří se vrhli do hledání střežených tajemství vesmíru, jejichž zašlé texty jsem tak lačně hltal. Byl to klíč — průvodce — k jistým branám a přechodům, o nichž mystikové snili a šeptali již od dob, kdy byla lidská rasa ještě mladá, a které vedou k volnosti a objevům mimo nám známé tři dimenze a sféry života a hmoty. Po celá staletí si žádný člověk nevzpomněl na jeho prazákladní podstatu ani nevěděl, kde ji hledat, jenže ta kniha je vskutku velmi stará. Ony zlověstné latinské fráze nevytvořil tiskařský lis, ale zapsala je ruka nějakého pološíleného mnicha ohromně starobyrou unciálou.

Vzpomínám si, jak se ten stařík ušklíbal a hihňal a rukou udělal podivné znamení, když jsem ji odnášel. Odmítl si za ni vzít peníze a teprve dlouho

4 Co přináší měsíc

poté jsem pochopil, proč. Když jsem spěchal domů těmi úzkými křivolakými mlhou zahalenými nábřežními uličkami, měl jsem tísnivý pocit, jako by mne kradmo pronásledovaly tlumené kroky. Staleté chátrající domy po obou stranách jako by ožily čerstvou zvrácenou zlovůlí — jako by se náhle otevřel nějaký dosud zavřený kanál d'ábelského chápání. Cítil jsem, jak se okolní zdi a nahnuté štíty z plesnivých cihel a houbovitých trámů a omítky — s kosočtvercovými okny podobnými nenávidně zírajícím očím — sotva drží, aby mne nesevřely a nerozmačkaly... přitom jsem přečetl jen nepatrný zlomek oné kacírské runy, než jsem tu knihu zavřel a odnesl.

Vzpomínám si, jak jsem tu knihu konečně začal číst — bledý a zamčený v podkrovní místnosti, kterou jsem dávno zasvětil tajuplnému bádání. V celém rozlehlém domě panoval naprostý klid, neb jsem do podkroví vyšel až po půlnoci. Myslím, že jsem tehdy měl rodinu — byť jsou podrobnosti velmi nejisté — a vím, že kolem byla spousta služebnictva. Jen nedokážu říct, jaký byl rok; neb jsem od té chvíle poznal mnoho dob a dimenzí a můj pojem o čase se zcela rozplynul a přeformoval. Četl jsem při světle svíček — pamatuji si na neustálé odkapávání vosku — a čas od času se ze vzdálených zvoníc ozývalo vyzvánění. Připadá mi, že jsem tomu vyzvánění naslouchal zvláště bedlivě, jako bych se bál, že se do něj vetře nějaký zcela cizí tón.

Pak začalo první šmátrání a škrábání na vikýřové okno vyhlížející vysoko nad ostatní střechy města. Začalo to, když jsem nahlas drmolil devátou sloku toho pravěkého zpěvu, a rozechvěl jsem se s vědomím, co to znamená. Neb každý, kdo projde branami, získá stín a již nikdy nebude moci být sám. Vyvolal jsem — a ta kniha vsutku byla přesně tím, co jsem si myslel. Tu noc jsem prošel branou do víru pokřiveného času a vizí, a když mne v té podkrovní místnosti zastihlo ráno, uviděl jsem ve zdech a policích a nábytku něco, co jsem nikdy dříve neviděl.

Ani jsem již znovu nemohl svět spatřit tak, jak jsem jej znával. Do obrazu přítomnosti se neustále prolínala trocha minulosti a trocha budoucnosti a každý dříve důvěrně známý předmět mi v novém náhledu vyvolaném mým rozšířeným vnímáním připadal cizí. Od té chvíle jsem se pohyboval ve fantaskním snu plném neznámých a poloznámych tvarů; a s každou další překonanou branou pro mne bylo stále těžší jasně rozeznávat předměty z té omezené sféry, ve které jsem byl tak dlouho uvězněn. Nikdo jiný neviděl to, co jsem kolem sebe viděl já; a raději jsem začal být

dvojnásob zamlklý a odtážitý, aby mne nepovažovali za blázna. Psi se mne báli, neb cítili ten vnější stín, který mne nikdy neopouštěl. Ale přesto jsem četl dále — z ukrytých zapomenutých knih a svitků, ke kterým mne přivedl můj nový zrak — a prodíral se dalšími branami prostoru a bytí a živoucích vzorů ke středu neznámého vesmíru.

Pamatuji si tu noc, kdy jsem na podlaze udělal pět soustředných ohnivých kruhů a stoje v jejich středu odříkával tu monstrózní litanii, co přinesl posel z Tatarie. Stěny se rozplynuly a černý vítr mne odvál skrze strže nezměrné šedi s jehlovitými vrcholky neznámých hor mnoho mil pode mnou. Po chvíli přišla absolutní černota, a pak světla nespočetných hvězd vytvořila zvláštní cizí souhvězdí. Konečně jsem hluboko pod sebou uviděl pláň zalitou zeleným světlem a rozeznal jsem na ní pokroucené věže města, které nebylo postaveno v žádném slohu, o jakém bych kdy věděl, četl nebo snil. Jak jsem k městu plul blíže, uviděl jsem ohromnou čtvercovou budovu z kamene na otevřeném prostranství a sevřela mne strašlivá úzkost. Křičel jsem a vzpíral se, a po chvíli prázdnoty jsem byl opět ve své podkrovní místnosti rozplácnutý přes těch pět fosforeskujících kruhů na podlaze. V putování té noci nebylo o nic více podivnosti než v toulkách mnoha předchozích nocí; jenže v něm bylo mnohem více hrůzy, protože jsem věděl, že jsem byl mnohem blíže vnějším stržím a světům než kdy dříve. Od té chvíle jsem byl se zaklínadly opatrnější, neb jsem se rozhodně nechtěl nechat odříznout od svého těla a země v nějaké neznámé propasti, odkud bych se již nemohl vrátit...

Azathoth

Když si stáří podmanilo svět a z myslí lidí se vytratil údiv; když šedá města vzpínala k zakouřenému nebi vysoké věže ponuré a ohavné, v jejichž stínu nikdo nemohl snít o slunci nebo rozkvetlých lukách Jara; když učenost zbavila Zemi jejího závoje krásy a básníci již více nepěli, leč o pokřivených přízracích vídaných zkaleným zrakem obráceným do nitra; když toto vše nastalo a dětinské naděje navždy zmizely, jeden muž opouštěl život a vydával se pátrat do míst, kam prchly sny světa.

Málo je psáno o jméně a obydlí toho muže, neb obojí patřilo jen do světa bdících; přesto se říká, že obojí bylo nejasné. Postačí říci, že pobýval ve městě vysokých zdí, kde panoval skličující šerosvit, že se celý den lopotil mezi stíny a vřavou, večer se vracel domů do pokoje, jehož jediné okno se neotvíralo do otevřených polí a hájů, ale do šerého dvora, odkud další okna zírала v mdlé beznaději. Tímto průzorem bylo vidět jen zdi a okna, jediné když se člověk někdy hodně vyklonil, mohl vzhlédnout na drobné míjející hvězdy. A protože jen samé zdi a okna musejí brzy dohnat k šílenství člověka, který se mnoho oddává snění a četbě, vykláněl se obyvatel toho pokoje noc co noc a hleděl vzhůru, aby zahlédl alespoň střípek věcí mimo vysoká města a svět bdících. Po letech začal dávat pomalu plujícím hvězdám jména a následovat je ve svých představách, když k jeho lítosti vyklouzly z dohledu; až po čase se jeho zrak otevřel mnoha tajným vyhlídkám, o jejichž existenci nemělo běžné oko nejmenší ponětí. A jedné noci byla překlenuta mohutná propast, nebesa sužovaná sny se vedmula do okna osamělého pozorovatele, aby splynula s vydýchaným vzduchem jeho pokoje a učinila jej součástí svých ohromujících divů.

Tehdy do onoho pokoje vstoupily bouřlivé proudy indigové půlnoci třpytící se prachem ze zlata, víry prachu a ohně, vlnící se z vrcholných prostorů, a těžké vůně zpoza světů. Otupující oceány proudily dovnitř ozářeny slunci, jaká snad oko nikdy nespatří, majíce ve svých vírech podivné delfíny a mořské nymfy nezapamatovatelných hloubek. Bezhlučné nekonečno ovinulo onoho snílka a odneslo jej vzhůru, aniž se dotklo jeho těla strnule vykloněného z osamělého okna; a po několik dní nezapsaných v lidských kalendářích jej slapy dálných sfér zvolna unášely, aby se připojil

8 Co přináší měsíc

k průběhu jiných cyklů, které jej spícího něžně zanechaly na zeleném jitřním břehu, zeleném břehu vonícím lotosovými květy a lemovaném rudými hvězdami vodních hyacintů...

Bílá loď

Jsem Basil Elton, strážce majáku North Point, který přede mnou spravovali můj otec a můj dědeček. Můj maják stojí daleko od břehu, nad slizkými skalami pod hladinou, které jsou patrné při odlivu, ale za přílivu mizejí v hlubinách. Kolem tohoto výstražného znamení po celé století proplouvaly majestátní koráby sedmi moří. Za dob mého dědečka jich bývalo mnoho; za dob mého otce méně; a dnes jich je tak málo, až si někdy připadám nezvykle osaměle, jako bych byl posledním člověkem na celé planetě.

Z dalekých břehů připlouvaly ony staré bárky s bílými plachtami; z dalekých východních břehů, kde svítí hřejivá slunce a sladké vůně prostupují nevšedními zahradami a pestrobarevnými chrámy. Staří námořní kapitáni často navštěvovali mého dědečka a vyprávěli mu o těchto věcech, o kterých pak vyprávěl mému otci, a můj otec pak vyprávěl mně za dlouhých podzimních večerů, kdy děsivě kvílel východní vítr. A o těchto a mnoha dalších věcech jsem dále četl v knihách, které mi lidé dávali, když jsem byl mladý a plný zvědavosti.

Ale ještě úžasnější než moudrost starých mužů a moudrost knih je tajná moudrost oceánu. Modrý, zelený, šedý, bílý nebo černý; klidný, zvlněný nebo rozbouřený; oceán není němý. Každý den svého života jsem jej sledoval, naslouchal mu a důvěrně jej znám. Zprvu mi vyprávěl jen kratičké příběhy poklidných pláží a blízkých přístavů, ale během let začal být přátelštější a promlouvat o dalších věcech; o věcech neobvyklejších a vzdálenějších v prostoru i v čase. Občas za soumraku se šedivý opar na obzoru rozestoupil a dovolil mi nahlédnout do dalekých míst; a občas v noci se hluboké vody moře projasnily a rozzářily a dovolily mi nahlédnout do míst v hlubinách. A do míst minulých i do míst možná budoucích jsem nahlížel stejně často jako do míst přítomných; neb oceán je ještě starodávnější než pohoří a nosí v sobě vzpomínky a sny Času.

Z jihu kdysi připlouvala Bílá loď, když byl měsíc v úplňku a vysoko na nebesích. Z jihu tiše a lehce klouzala po moři. A ať bylo moře bouřlivé či klidné nebo ať byl vítr příznivý či nepříznivý, vždy klouzala lehce a tiše, její plachty v dáli a její neobvyklé dlouhé řady vesel v pravidelném pohybu. Jedné noci jsem na palubě spatřil muže v rouchu a s plnovousem,

10 Co přináší měsíc

který jako by na mne mával, abych se vydal na cestu k dalekým neznámým břehům. Mnohokrát poté jsem jej za úplňku vídal a pokaždé na mne mával.

Tu noc, kdy jsem přijal jeho pozvání, zářil měsíc velmi jasně a po mostě z měsíčních paprsků jsem přešel přes vody na Bílou loď. Onen muž, jenž předtím mával, teď promluvil na pozdrav v příjemném jazyce, který jsem zřejmě dobře znal, a zatímco jsme plachtili k tajuplnému jihu pozlacenému světlem vlídného úplňku, čas nám krátily příjemné písně veslařů.

A když se rozbřeskl nový den, radostný a oslnivý, spatřil jsem zelený břeh daleké země, zářivé, krásné a pro mne neznámé. Z moře se zvedaly vznešené terasy zeleně poseté stromy a tu a tam odhalující blyštivé bílé střechy a kolonády neobvyklých chrámů. Zatímco jsme se blížili ke břehu, onen vousatý muž mi vyprávěl o té zemi, Zemi Zar, kde přebývají všechny sny a představy o kráse, které se lidem zjeví jen jednou, a pak jsou zapomenuty. A když jsem znovu pohlédl na zelené terasy, poznal jsem, že to je pravda, neb mezi divy přede mnou bylo mnoho věcí, jež jsem dříve zahlédl skrze opar za obzorem a v zářících hlubinách oceánu. Byly tam i tvary a představy mnohem úžasnější, než jaké jsem kdy viděl; vize mladých básníků, kteří zemřeli v bídě, než se svět mohl dozvědět o jejich zážitcích a snech. Avšak na svažující se louky Zaru jsme nevstoupili, neb se vypráví, že kdo na ně jednou vkročí, ten se již nikdy nebude moci vrátit na svůj rodný břeh.

Když Bílá loď tiše odplovala od chrámových teras Zaru, spatřili jsme na dalekém obzoru před námi věže mocného města; a vousatý muž mi řekl: „To je Thalarion, Město tisíce divů, kde spočívají všechna tajemství, jež se lidé marně snažili odhalit.“ I pohlédl jsem znovu z větší blízkosti a uviděl jsem, že to město bylo velkolepější než všechna ostatní, jaká jsem kdy viděl nebo o jakých jsem kdy snil. Věže jeho chrámů sahaly do nebe, až nikdo nedohlédl jejich vrcholu; a daleko za obzor se táhly ponuré šedivé hradby, přes které šlo spatřit jen několik málo střech, podivných a zlověstných, avšak zdobených bohatými vlasy a poutavými sochami. Hluboce jsem toužil navštívit toto úchvatné, leč odpudivé město a žádonil jsem vousatého muže, aby mne vysadil na kamenné molo poblíž obrovské tesané brány Akariel; jenže on zdvořile odmítl mé přání se slovy: „Do Thalarionu, Města tisíce divů, vstoupili mnozí, ale nikdo se již nevrátil. Uvnitř se procházejí pouze démoni a šílení tvorové, kteří již nejsou lidmi, a ulice se bělají nepohřbenými kostmi těch, co pohlédli na přízrak jménem Lathi, jenž

vládne městu.“ A tak Bílá loď proplula kolem hradeb Thalarionu a po mnoho dní následovala ptáka letícího na jih, jehož lesklé peří mělo barvu nebe, z něžž se vynořil.

Pak jsme připluli k malebnému pobřeží posetému květy všech odstínů, kde se pod poledním sluncem zelenaly líbezné luhy a překrásné háje, kam až oko dohlédlo. Z altánů mimo náš dohled se nesly přivaly písní a útržky lyrické harmonie prokládané slabým smíchem tak znamenitým, že jsem samou dychtivostí připojit se k těm radovánkám popoháněl veslaře kupředu. A vousatý muž nic neříkal, jen mne sledoval, zatímco jsme se blížili ke břehu lemovanému liliemi. Najednou vítr vanoucí přes květnaté louky a listnaté lesy přinesl pach, z něhož jsem se otrásl. Vítr zesílil a vzduch se naplnil smrtelným hnilobným puchem měst zasažených morem a odkrytých hřbitovů. A zatímco jsme ze všech sil pluli pryč od toho proklátého pobřeží, vousatý muž konečně promluvil: „To je Xura, Země nedosažených slastí.“

A tak Bílá loď znovu následovala onoho nebeského ptáka přes hřejivá požehnaná moře ovívaná něžnými voňavými vánky. Pluli jsme den za dnem a noc za nocí a za úplňku jsme poslouchali příjemné písně veslařů, líbezné jako tu dávnou noc, kdy jsme vypluli z mé daleké rodné země. A opět za měsíčního svitu jsme konečně zakotvili v přístavu Sona-Nyl chráněném dvěma zemskými výběžky z křišťálu, jež vystupují z moře a dotýkají se ve skvostném oblouku. Toto je Země zalíbení a na porostlý břeh jsme přešli po zlatém mostě z měsíčních paprsků.

V Zemi Sona-Nyl není čas ani prostor, utrpení ani smrt; a strávil jsem v ní mnoho věků. Zelené jsou háje a pastviny Sona-Nylu, pestré a voňavé jsou jeho květiny, modré a libozvučné jsou jeho potůčky, průzračné a svěží jsou jeho kašny a vznešené a překrásné jsou jeho chrámy, hrady a města. Ta země nemá hranic, neb za každou přehlídkou krásy leží další, ještě krásnější. Otevřenou krajinou i mezi skvosty měst se může volně procházet ten šťastný lid, jenž je do posledního obdařen neposkvrněným půvabem a nezkalenou spokojeností. Po celé věky, které jsem tam strávil, jsem se blaženě procházel zahradami, kde malebné pagody vykukují z rozkošných shluků keřů a bílé chodníky jsou lemovány křehkými květy. Šplhal jsem na mírné kopce, z jejichž vrcholů byly vidět úchvatné scenerie plné krásy s věžatými městečky rozkládajícími se v zelených údolích a zlatými kupolemi obrovských měst blýskajícími se na nekonečně vzdáleném

12 Co přináší měsíc

obzoru. A za měsíčního svitu jsem hleděl na třpytivé moře, křišťálové výběžky a poklidný přístav, kde kotvila Bílá loď.

Jedné noci v nesčetném roce Tharpu jsem v zářivém úplňku uviděl vábivou siluetu onoho nebeského ptáka a pocítil první hlodání neklidu. Pak jsem promluvil s vousatým mužem a řekl mu o své nové touze vydat se do vzdálené Cathurie, kterou zatím žádný člověk nespatriil, ale všichni věří, že leží za čedičovými sloupy západu. Je to Země naděje a září v ní dokonalé ideály všeho, co známe odjinud; nebo se to alespoň povídá. Jenže vousatý muž mi řekl: „Vyvaruj se těch nebezpečných moří, kde prý Cathurie leží. V Sona-Nylu není žádná bolest ani smrt, ale kdo ví, co leží za čedičovými sloupy západu?“ Přesto jsem za dalšího úplňku nastoupil na Bílou loď a se zdráhavým vousatým mužem jsme vypluli z blaženého přístavu do neprobádaných moří.

A nebeský pták letěl před námi a vedl nás k čedičovým sloupům západu, jenže tentokrát veslaři ve svitu úplňku nezpívali žádné písně. V duchu jsem si neustále představoval onu neznámou Zemi Cathuria, její skvostné háje a paláce a dumal jsem, jaké další divy tam na mne čekají. „Cathuria,“ říkal jsem si, „je domovem bohů a zemí nesčetných měst ze zlata. Tamní lesy jsou plné aloí a santalovníků, stejně jako voňavé háje Camorinu, a mezi stromy poletují líbezně cvrlikající pestrobarevní ptáci. Na zelených rozkvetlých horách Cathurie stojí chrámy z růžového mramoru bohatě zdobené reliéfy a malbami bájí, se svěžími kašnami ze stříbra na nádvořích, kde s okouzující melodií zurčí provoněné vody přivedené z řeky Narg pramenící v jeskyni. A města Cathurie jsou obehnána zlatými hradbami a dlážděna též zlatem. V zahradách těchto měst jsou neobvyklé orchideje a vonná jezírka se dnem z korálu a jantaru. V noci jsou ulice a zahrady osvětleny zdobnými lampami zhotovenými z trojbarevných želvích krunýřů a znějí tam příjemné melodie zpěváků a loutníků. A domy ve městech Cathurie jsou jen samé paláce, pod každým z nich protéká voňavá strouha přivádějící vodu z posvátného Nargu. Postaveny jsou z mramoru a porfyru se střechou z třpytivého zlata, jež odráží sluneční paprsky a umocňuje krásu měst, na kterou blažení bohové shlížejí z vrcholů dalekých hor. Nejvznešenějším ze všech je palác velkého panovníka Dorieba, jehož mnozí prohlašují za poloboha a jiní za boha. Vysoko sahá Doriebův palác a z jeho hradeb ční početné mramorové věže. V jeho rozlehlých sálech se scházejí mnohé zástupy a visí tam trofeje věků. A

střecha je z ryzího zlata, stojí na vysokých rubínových a azurových sloupech a je zdobena takovými reliéfy bohů a hrdinů, že když se do těch výšin někdo zadívá, musí si připadat, jako by se díval na živoucí Olymp. A podlaha paláce je ze skla, pod níž protékají důmyslně nasvícené vody Nargu hemžící se nápadně barevnými rybami, jaké za hranicemi překrásné Cathurie neznají.“

Tak jsem si sám pro sebe o Cathurii vyprávěl, jenže vousatý muž mne pokaždé varoval, abych se vrátil zpět k blaženým břehům Sona-Nylu; neb lidé již znají Sona-Nyl, avšak Cathurii zatím nikdo nespátril.

A jednatřicátý den plavby za oním ptákem jsme spatřili čedičové sloupy západu. Byly zahaleny v mlze, takže nebylo vidět, co se skrývá za nimi, a člověk ani nedohlédl jejich vrcholu – někteří dokonce tvrdí, že sahají až do nebe. A vousatý muž mne znovu žádal, abychom se vrátili zpět, ale já ho neposlouchal; neb jsem si představoval, že se z mlh za čedičovými sloupy ozývají melodie zpěváků a loutníků; líbeznější než nejlíbeznější písně Sona-Nylu a pějící mi ódy; ódy o mně, neboť jsem se od měsíce v úplňku vydal na dalekou cestu a pobýval jsem v Zemi zalíbení. A tak Bílá loď vyplula za zvukem melodie do mlhy mezi čedičové sloupy západu. A když hudba ustala a mlha se zvedla, nespátrili jsme Zemi Cathuria, ale dravé nepřemožitelně se řinoucí moře, které náš bezmocný koráb unášelo k nějakému neznámému cíli. Brzy k našemu sluchu dolehlo vzdálené burácení padajících vod a našemu zraku se na dalekém obzoru před námi zjevil mohutný oblak vodní tříště obrovitánského vodopádu, kde oceány světa padají do nesmírné nicoty. Pak mi vousatý muž se slzami na tvářích řekl: „Zavrhli jsme překrásnou Zemi Sona-Nyl, kterou již možná nikdy nespátríme. Bohové jsou mocnější než lidé a zvítězili.“ A já zavřel oči před zcela jistě se blížícím nárazem a zapudil tak obraz nebeského ptáka, jenž svými modrými křídly posměšně mával nad okrajem vodopádu.

Po nárazu přišla temnota a uslyšel jsem výkřiky mužů i nelidských věcí. Z východu se zvedl prudký vítr a já se v jeho chladu krčil na mokré ploché skále, která se mi zvedla pod nohama. Pak jsem uslyšel další náraz, otevřel jsem oči a ocitl jsem se na plošině onoho majáku, odkud jsem před dávnými věky vyplul. V temnotě pode mnou se rýsoval obrovský nejasný obrys lodi tříštící se na ukrutných skalách, a když jsem se nad tou zkárou rozhlédl, všiml jsem si, že světlo majáku zhaslo poprvé od chvíle, kdy se o něj začal starat můj dědeček.

A během pozdějších hlídek téže noci, když jsem vstoupil do věže, našel

14 Co přináší měsíc

jsem na zdi kalendář nedotčený od chvíle, kdy jsem odplul. Za úsvitu jsem sestoupil z věže a vydal se hledat trosky na skalách, ale našel jsem pouze toto: zvláštního mrtvého ptáka, jehož zabarvení se podobalo blankytnému nebi, a jediné zpřelámané ráhno bělejší než vrcholky vln nebo horský sníh.

Od té doby mi již oceán svá tajemství nevyprávěl; a přestože pak ještě mnohokrát úplněk svítil vysoko na nebesích, Bílá loď již z jihu nikdy nepřiplula.